

Baigtas juodligės židinių inventorizavimas

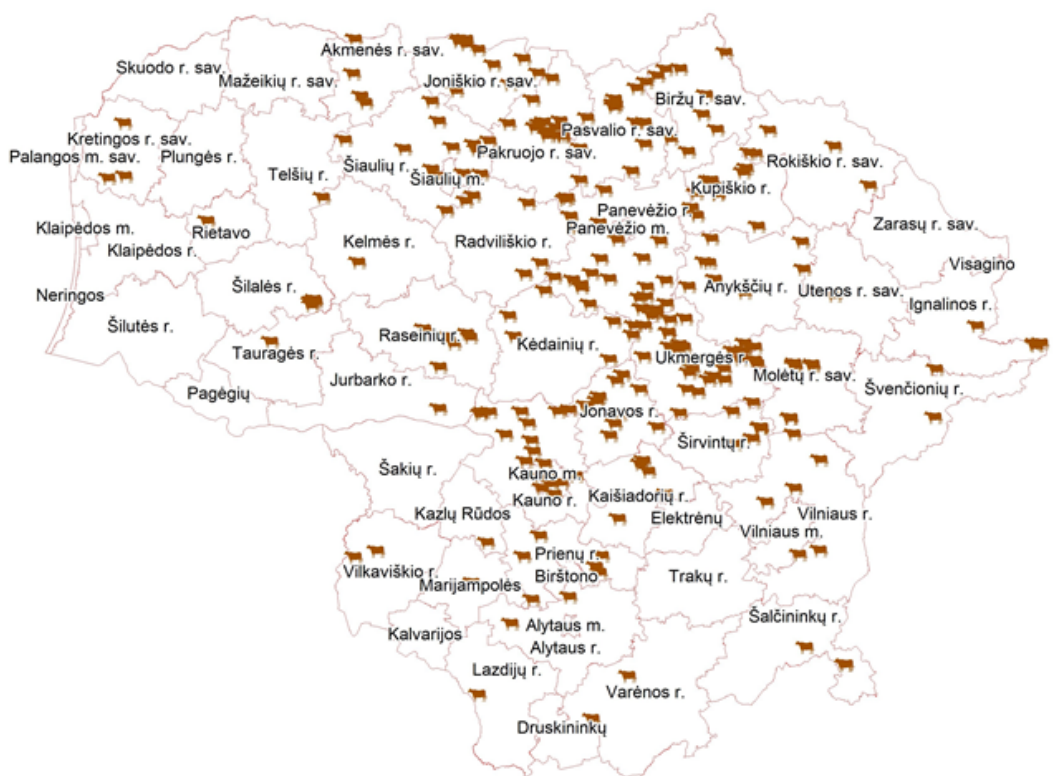
Juodligė yra ūmi infekcinė liga, pasireiškianti intoksikacija, sepsiu, ūminių pūlingų uždegimų (kurbunkulų) atsiradimu, karščiavimu. Juodlige gali susirgti gyvuliai ir žmonės. Ligos sukėlėjas yra *Bacillus anthracis* – stambi, lazdelės formos bakterija. Juodligės bakterijos, patekusios į nepalankias sąlygas, sudaro sporas. Tai gali būti bedeguonė aplinka, giliai po žeme, kur nepatenka saulės spinduliai. Laukuose, kuriuose užkasti nuo juodligės kritę gyvuliai, šios sporos išsilaiko iki kelių dešimtmečių.

Lietuvoje susirgimai juodlige pradėti registruoti nuo 1912 m., o didžiausias gyvulių sergamumas buvo stebėtas 1935–1940 m. ir 1953–1957 metais. Juodlige susirgę ir nugaišę gyvuliai buvo sudeginami, deginimo atliekos užkasamos po žeme, o sirgusio juodlige gyvulio buvimo vieta (tvartas, gyvulio gulėjimo vieta) dezinfekuojama. Vieta, kurioje buvo užkastas juodlige sirgęs gyvulys šiandien yra laikoma nuolatiniu užkrečiamos ligos (juodligės) židiniu (toliau – juodligės taršos židiniu), kurio apsauginėje zonoje draudžiama bet kokia ūkinė ar kitokia veikla.

2014 metais Lietuvos geologijos tarnyba (LGT) parengė juodligės taršos židinių (dėl juodligės nugaišintų arba nugaišusių gyvūnų užkasimo vietų) inventorizacijos programą, kurios tikslas buvo 2015–2020 metų laikotarpiu, bendradarbiaujant su Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) specialistais, inventorizuoti iki šiol Valstybinėje geologijos informacinėje sistemoje GEOLIS neregistruotus juodligės kapinynus. Per šį laikotarpį buvo inventorizuoti 189 GEOLIS neregistruoti, bet VMVT žinomi juodligės taršos židiniai. Šie židiniai išsidėstę 32 savivaldybėse. Anksčiau, 2002–2009 metais, LGT buvo inventorizavusi dar 67 juodligės taršos židinius vienuolikoje Lietuvos savivaldybių.

Taigi, šiuo metu yra žinomi ir GEOLIS užregistruoti 256 juodligės taršos židiniai 43 Lietuvos savivaldybėse. Septyniolikoje savivaldybių juodligės taršos židinių VMVT ir LGT žiniomis, nėra.

Pabaigus nuolatinių juodligės židinių vietų inventorizavimą, tikslinga toliau užtikrinti tinkamą židinių priežiūrą, o pirmiausia tinkamai paženklinti nuolatinius užkrečiamosios ligos (juodligės) židinius žemės sklypuose.

Valstybinėje geologinės informacijos sistemoje (GEOLIS) registruoti (2002–2020 m.) juodligės taršos židiniai

*Juodligės taršos židinių vietos Bertužių k. (Šiaulių r.) (kairėje) ir Maugarų k. (Kupiškio r.) (dešinėje)
(A. Slavinsko nuotr.)*

*Lietuvos geologijos tarnybos
Hidrogeologijos skyriaus
vyr. specialistas Aurimas Slavinskas*